

 GROND

Uien | 3e jaargang | nr. 10 | juni 2019

Betere verdeling van plantuinen in de rij

“Er wordt te weinig gerekend” volgens Pim Sturm van Loonbedrijf Sturm Jacobs in Wieringerwerf. Want rekenen bepaalt of er wel of niet een meeropbrengst mogelijk is.

Tekst: Ulko Stoll

Sturm pakt een rekenmachine en een kladblok en begint te rekenen: 8 rijen op een bed plantuinen van 2,25 meter betekent op een perceel lengte van 250 meter, 142 rijen. 9 rijen op hetzelfde bed betekent 160 rijen. Dat betekent ruim 12 procent meer ruimte voor de uien. Als bij 9 rijen op een bed nog steeds 20 uien per meter wordt geplant betekent dat ook 12% meer opbrengst per ha.

Voorzichtig

Aan de extra rij op het bed van 2,25 zit wel een randvoorwaarde: namelijk een gelijke verdeling in de rij. Want alleen een gelijke verdeling in de rij leidt tot een maximale opbrengst. En daar is de precisieplanter van Wifo in beeld.

De precisieplanter is de door ontwikkeling van de Koningsplanter. Deze is ontwikkeld voor het planten van poot aardappelen. Voorgekiemde poot aardappelen met een regelmatige afstand voorzichtig in de grond leggen. De tot precisieplanter doorontwikkelde koningsplanter voor plantuinen doet hetzelfde: uien op regelmatige afstand, voorzichtig in de grond leggen. Bij de precisieplanter lopen de plantuinen

Geplant met de precisieplanter

vanuit een bunker op een combinatie van een verenkelingsband met daarnaast een horizontale trilplaat. Haaks op de verenkelingsband zit een in breedte verstelbare, trilplaat. Deze verticale trilplaat is eenvoudig in breedte te verstellen waardoor de uien netjes achterelkaar komen te liggen op de verenkelingsband. De valhoogte wordt beperkt doordat de verenkelingsband doorloopt naar beneden tot bijna in de pootvoet. In het neerwaartse traject wordt de ui vastgehouden door de bovenliggende egelband. De ui wordt pas losgelaten in de pootvoet.

Het planten gebeurt achter de machine en dat maakt het mogelijk dat de uien op de machine t.o.v. de grond stil liggen. De banden draaien immers achteruit. Door het geringe snelheidsverschil met de grond is er geen sprake van door rollen maar ligt de ui daar waar die neergelegd is.

Kluitje

Loonbedrijf Sturm Jacobs heeft een historie met uien-planten en werd op verzoek van klanten op het spoor gezet van een betere verdeling in de rij. En ook daar pakt Sturm het rekenmachine. Een ongelijke verdeling leidt tot uien op een kluitje die last hebben van elkaar. Daardoor zijn ze plat of te klein. Bij een betere verdeling zal het percentage afwijkend of ondermaats afnemen. En een groter percentage grof is altijd een betere prijs.

Wensen

Gauke Kuiken van Wifo gaat in op de rol die machine leveranciers nu hebben. “Wij verkopen geen twee dezelfde machines.” Alle machines worden opgebouwd in overleg met een klant. We hebben precisieplanters ontwikkeld voor de teelt van sjalotten, knoflook en miniknollen. Machines voor zware kleigrond vragen andere aandrukwielen dan voor lichte zavel. Aandrijving van de bandjes kan door de wielen. Een aandrijving op basis van hydrauliek is ook mogelijk. Alles al naar gelang gebruik en wensen van klanten.

Tegenstrijdig

“v/d Grond’ schuift aan bij een gesprek tussen Sturm en Kuiken. In dat gesprek wordt uiteraard ingegaan op de teelt van plantuinen. Kuiken deponereert een opmerking van een teler van plantuinen: “22 planten per meter en 1.500 kg/ha is nodig voor het planten van plantuinen.” In die gegevens zit een tegenstrijdigheid volgt uit het gesprek. Alleen met een nauwe sortering van de plantpartij kan dit gerealiseerd worden. Maar dat gaat niet op voor grove sorteringen waar de afstand in de rij groter is. Een fijnere sortering vraagt meer uien per meter. Ook de plantdiepte van de uien zou voor grove uien dieper moeten zijn dan voor fijne uien. Met de inzet van de precisieplanter wordt het ook veel logischer om het plantmateriaal nauwkeuriger te sorteren. Door de precisie verdeling in de rij kan de machine voor kleine sorteringen aangepast worden naar aantal en naar plantdiepte. Een voorsortering betekent wellicht extra kosten maar ook daar kan een berekening op losgelaten worden.

Ruimte

Uiteraard wordt het uienperceel dat met de precisieplanter is geplant bezocht en wordt vergeleken met een belendend perceel dat met de traditionele plantmachine is geplant. Per meter staan er gemiddeld net zo veel uien maar bij de traditionele planting staan veel uien in ‘bosjes’ bij elkaar en het kan niet anders dan die hebben last van elkaar tijdens de groei. Daarnaast zijn er in de rij veel loze ruimtes waar niets groeit. Op het perceel waar met de precisieplanter is geplant zijn geen ‘bosjes’ te zien. Ook de verdeling in de rij is veel gelijkmatiger. De verdeling in de rij roept de vraag op of er niet meer geplant had kunnen worden. Een betere verdeling schept inderdaad ruimte. Martijn Laan, van Loonbedrijf Sturm Jacobs is de man op de tractor voor de precisieplanter. Na afstellen vraagt de machine tijdens het planten geen aanpassingen meer. De snelheid die gerealiseerd kan worden is ca. 5 km/uur. Dat is voldoende.

De plantuienteelt is een substantieel onderdeel van de uienteelt. Volgens het CBS is het areaal plant/pootuien in 2018 ruim 9.000 ha dat is een groei van 1.200 ha t.o.v. 2017. En dat is ruim een kwart van het totale uienareaal in Nederland. Het CBS maakt niet duidelijk welk deel 1e jaars plantuinen zijn en welk deel daarvan sjalotten zijn. Het exacte areaal 2e jaars plantuinen is dan ook wat lastig in te schatten. Wel maken de cijfers duidelijk dat de plantuienteelt groeit en een substantieel deel van de uienmarkt is. Het is dan ook geen wonder dat er nieuwe technieken zijn en worden ontwikkeld voor de plantuienteelt. De precisieplanter is daar een prachtig voorbeeld van. En degene die kunnen rekenen zullen snel tot de conclusie komen dat een betere verdeling in de rij leidt tot een hoger saldo.

Traditioneel geplant